

Ontdek de verborgen

Nieuw museum opent voorjaar 2018!

Voorjaar 2018 opent een nieuw museum haar deuren in Parkstad Limburg. In één van de snelst groeiende toeristische centra van Zuid-Nederland, te midden van lieflijk glooiende heuvels ligt Simpelveld. In het anders zo rustige kerkdorp wordt hard gewerkt aan de voltooiing van een nieuwe toeristische trekpleister: Museum de Schat van Simpelveld. Kom langs en ontdek de rijke geschiedenis en vergeten kunst.

Wie Simpelveld ooit heeft bezocht kent ongetwijfeld Huize Loreto. Achter de deuren van dit statige gebouw waren de Zusters van het arme Kind Jezus jarenlang verantwoordelijk voor de opvang van arme kinderen en wezen en onderhielden ze een schooltje. Maar wat weinig mensen weten is dat op deze plek honderden prachtige kunstschaten zijn vervaardigd die hun weg vonden naar alle uithoeken van de wereld.

Huize Loreto

Het verhaal begon in 1844, toen een jonge vrouw, Clara Fey, samen met drie vriendinnen, het initiatief nam tot de oprichting van een nieuwe orde. Niet alleen wilde ze graag haar medemensen – en dan vooral de kinderen – helpen, maar dankzij haar vader, die een rijke textielhandelaar was, bezat zij ook een goede zakelijke geest. Waar van oudsher kloosterordes afhankelijk zijn van de giften uit de gemeenschap, runde Clara Fey haar orde als een bedrijf. Om aan geld te komen zette zij een kunstwerkplaats op waar alleen de allerhoogste kwaliteit goed genoeg was. Al snel verhuisde het hoofdkwartier door de 'Kulturkampf' van Duitsland naar het Nederlandse plaatsje Simpelveld.

Met name op het gebied van paramenten (geborduurde kleding voor kerkelijk gebruik zie kader) groeide Huize Loreto uit tot een atelier van wereldfaam. In een tijd waarin het katholicisme een nieuwe bloeiperiode kende, konden de zusters nauwelijks aan de enorme vraag voldoen. Daarbij komt dat het maken van één gewaad vele maanden of zelfs langer kon duren.

Museum de Schat van Simpelveld, gevestigd in Huize Loreto, toont voor het eerst een overzicht van de mooiste kerkelijke gewaden die daar gemaakt zijn. U zult versteld staan van de prachtige stoffen, de rijke materialen en bovenal het verbluffende vakmanschap waarmee de gewaden zijn gemaakt. Het onovertroffen handwerk, dat lang verspreid en vrijwel onzichtbaar was, kunt u nu met uw eigen ogen bekijken.

Beroemde ontwerpers

De ontwerpen die in het atelier werden gebruikt waren in het begin afkomstig uit Engeland. De befaamde architect en designer Augustus Pugin, de aartsvader van de invloedrijke 'arts & crafts movement' was hofleverancier. De succesvolle combinatie van de ontwerpen van Pugin en het vakmanschap van de zusters hielp de neogotiek in Nederland groot te maken. Lange tijd werd deze kunststroming ondergewaardeerd, maar

gelukkig staat tegenwoordig de neogotiek weer volop in de belangstelling. Het is kenmerkend voor het atelier in Simpelveld, dat zij tot de eerste aanhangers behoorden van een geheel nieuwe smaak. Uiteraard zijn de ontwerpen van Pugin ook in het museum te bewonderen. Dat daarbij het gebouw qua stijl ook naadloos aansluit bij de neogotiek maakt een bezoek tot een totaalbeleving.

Ondanks het aanvankelijke succes wilde Clara Fey de lat nog hoger leggen. Voortaan zouden de zusters hun eigen ontwerpen maken en daarbij lieten zij zich inspireren door de pure gotiek: de beroemde Nederlandse en Duitse schilders uit de late middeleeuwen. In Museum de schat van Simpelveld ziet u de prachtige gewaden geflankeerd door reproducties van schilderijen van een aantal van de allergrootste Duitse kunstenaars als Stephan Lochner, Martin Schongauer, Albrecht Dürer en Hans Holbein naast vroegnederlandse kunstenaars als Albrecht Bouts, Gerard David en Rogier van der Weyden.

Al deze prachtige paramenten zijn nu te zien in Museum de Schat van Simpelveld. Ook is het atelier te bezoeken waar de zusters, tussen de gebedsdiensten door rij aan rij zaten te borduren. Daarnaast zijn ook de ontwerpen te zien die werden gebruikt. Naast de inspiratie die zij vonden bij andere kunstenaars, werden de zusters ook opgeleid om zelf nieuwe ontwerpen te maken. Deze tekeningen zijn niet alleen bewijzen van hun devotie, maar prachtige op zichzelf staande kunstwerken.

Veelzijdig museum

Het is typerend voor deze zusterorde dat ze opnieuw hun horizon verbreedden en zich ook gingen toeleggen op het maken van wassen beelden. Was leent zich uitstekend voor het nabootsen van mensen en kent een lange traditie sinds dokter Curtius daar in de achttiende eeuw mee begon met hulp van zijn huishoudster, Madame Tussauds. Met hun vakmanschap en oog voor detail hebben de zusters honderden beelden gemaakt, vooral voor kerststallen. Deze bijna vergeten kunstvorm is nu in volle glorie te bewonderen.

Laat u zich verbazen over de levensechte beelden maar neem ook een kijkje in het unieke wasatelier waar u kunt ontdekken hoe deze figuren hier werden gemaakt.

Museum de Schat van Simpelveld heeft veel te bieden. Bekijk en verwonder u over de mooiste kerkschaten uit dit wereldberoemde atelier, leer over het rijke Roomse leven in de 19de en 20ste eeuw en hun vele goede werken en laat u inspireren door de visionaire Clara Fey wiens zaligverklaring in 2018 zal worden uitgesproken in Aken.

Dus of u nu een weekend doorbrengt in Maastricht, een fietstocht wil maken over de Limburgse heuvels, of een ritje met de sfeervolle stoomtrein van de ZLSM, vanaf de lente van 2018 is Simpelveld de ideale halte voor een inspirerende dag!

Museum de Schat van Simpelveld
Huize Loreto
Kloosterstraat 68, Simpelveld

Clara Fey (1815-1894) werd geboren in Aken in een welvarende familie. Haar vader overleed toen zij vijf jaar oud was en dit inspireerde haar om in 1844 een kloosterorde op te richten die zich het lot van wezen en arme kinderen aantrok. Politieke omstandigheden dwongen haar Duitsland te verlaten en zo zette zij haar werk net over de Nederlandse grens voort. Met Huize Loreto in Simpelveld als moederhuis groeide de congregatie uit tot over de gehele wereld. Toen Clara Fey stierf had zij meer dan duizend volgelingen. Het feest van de zaligverklaring zal in 2018 in Aken plaatsvinden. Drie dagen van feestelijkheden worden afgesloten met een pontificale hoogmis in de Dom van Aken.

Schat van Simpelveld

Hierboven is het eeuwenoude altaarstuk te zien van Stefan Lochner (circa 1400-1451) dat in de Dom van Keulen wordt bewaard. Hieronder een voorbeeld uit de Schat van Simpelveld waarin het altaar zeer nauwgezet is nagevolgd met naald en (goud)draad.

Het Rijke Roomse Leven

De katholieke kerk is van oudsher de belangrijkste opdrachtgever geweest voor kunstenaars. Het idee was dat het bijwonen van de mis in de lokale kerk een voorproefje bood van de hemel. Dit vormde de aanleiding voor de bouw van de mooiste kerken door de beste architecten. Eenmaal voltooid werd het interieur versierd met prachtige schilderijen, drieluiken en wandtapijten. Het liefst – en als er voldoende geld kon worden opgehaald – werden ook alle gebruiksvoorwerpen versierd of uitgevoerd in kostbare materialen zoals goud en zilver. Kunststromingen en stijlen zijn gekomen en gegaan en hebben allemaal hun sporen nagelaten in de Nederlandse kerken.

Speciale aandacht gaat nog altijd uit naar de priester die voorgaat in de mis. Aangezien alle ogen op hem gericht zijn, mag hij in pracht en praal niet onderdoen en beschikt hij over een ruime garderobe. Zo draagt een priester wanneer hij de mis gaat opdragen over zijn kleding allereerst een amict, Deze eenvoudige witte lap met een koord wordt in de nek gedragen en houdt de overige kleding schoon. Daaroverheen wordt een albe gedragen. Dat is een lang wit gewaad tot aan de voeten. Eventueel kan om de albe een ceintuur (cingel) worden gedragen om hem op te houden. Daaroverheen draagt de priester een gekleurd en vaak rijk versierd kazuifel: een dikkere mouwloze mantel die tot over de knieën rijkt. De kleur is afhankelijk van de tijd van het jaar (bijvoorbeeld wit bij Pasen en rood bij Pinksteren). Over of onder de kazuifel wordt een rechte, smalle lap over de schouders gelegd: de stola, die ook weer kleurig en sierlijk is en doorgaans past bij de kazuifel. Zowel de kazuifel als de stola zijn altijd van borduursel voorzien waarin gouddraad is verwerkt.

De kleding kan ook een verschil in rang aangeven. Vóór de jaren zeventig waren er nog zes wijdingen lager dan die van de priester, zoals misdienaar of diaken. Daarboven kent de katholieke kerk nog een uitgebreide hiërarchie van kapelaan tot paus, die ieder hun eigen specifieke kledingvoorschriften hebben en dus ook uiterlijk aan hun kleding kunnen worden herkend. De tientallen verschillende kledingstukken met veelal exotisch klinkende namen zoals stola's, amicten en mozetta's worden samen met andere stukken kerkelijk textiel zoals altaarkleden 'paramenten' genoemd. Het atelier in Simpelveld was gespecialiseerd in de hoogste kwaliteit van dergelijke paramenten.

